

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม*

Factors affecting operational efficiency of the Savings for production groups
in Nakhon Pathom province

อิสรนนท์ ทรงเนติเชาวลิต**

ฐิติมา เวชพงศ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของคณะกรรมการ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ประสิทธิภาพการดำเนินงาน เปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานจำแนกตามคุณลักษณะของคณะกรรมการและการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ศึกษาอิทธิพลของคุณลักษณะของคณะกรรมการและการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 319 คน เป็นประธาน 156 คน เป็นกรรมการ 163 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) และการถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยวิธีนำเข้า (Enter) ผลการวิจัยพบว่า

คุณลักษณะของคณะกรรมการในภาพรวม คณะกรรมการมีประสบการณ์ในการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมากกว่า 4 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงานอย่างน้อยจำนวน 1 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่คุณลักษณะของคณะกรรมการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่ม การได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ และการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่ามี 5 ตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการ ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่ม และการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สำหรับแนวทางการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้แก่ การกำหนดแผนการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้จ่ายเงินของสมาชิก การจัดทำแผนการส่งใช้เงินคืน การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการด้านการจัดทำบัญชี การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย

** นักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร, โทรศัพท์ 08-4449-5551, e-Mail: songnati23@gmail.com

*** อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ฐิติมา เวชพงศ์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

This research aims at studying the characteristics of committees, the support received from the community development officials and the comparison of operational efficiency categorized by the committees' characteristics and the officials' support. In addition, the characteristics of committees and the support received from the community development officials that influence the operational efficiency is examined and the obstacles and operational approaches of the savings for production groups in Nakhon Pathom province are analyzed. The sampling of 319 respondents is specifically selected to constitute a number of 156 presidents and 163 committees of the groups. The questionnaire is employed for data collection and then the data analysis is conducted by calculation of percentage, arithmetic average, standard deviation, t-test and the multiple regression analysis. The findings for study are shown as the following.

The characteristics of committees, in an overall picture, are that the committees' experience in administrating the savings for production groups is over 4 years and most of committees attend the training and study visit at least once. The committees have leaderships and knowledge and understanding concerning the groups. As a whole, the participation of committees, the support received from the community development officials and the operational efficiency is in high rank. Additionally, the committees' characteristics such as knowledge and understanding concerning the group, the experience in administrating the group, the training and study visit, the leaderships, the participation of committees and the support received from the community development officials substantially influence the operational efficiency resulting in the statistical difference at the level of 0.05. The findings also illustrate 5 variables that significantly affect the operational efficiency of the savings for production groups in Nakhon Pathom province resulting in statistic at the level of 0.05. These variables are the characteristics of committees like leaderships, participation, knowledge and understanding, experience in administrating group and support received from the community development officials. Besides, the operational approaches of the savings for production group are displayed, that is, the determination of monitoring plan and the evaluation of members' expenditures, the enhancement of committees' competence in accounting, the arrangement of learning and sharing activity between committees and members and the compliance with rules and regulations of the groups.

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2517 กรมการพัฒนาชุมชนในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและส่งเสริมทุนชุมชน ได้สนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้น เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนในการพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคม โดยใช้ “เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน” มีการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ภายใต้ระเบียบข้อบังคับและหลักคุณธรรม 5 ประการ คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจ และไว้วางใจกัน

ปัจจุบันการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการเติบโตทั้งปริมาณของเงินทุนและจำนวนสมาชิก ส่งผลให้สมาชิกมีแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ และลดการพึ่งพิงแหล่งเงินทุนจากภายนอกชุมชน นอกจากนี้ ผลกำไรยังนำมาจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกและชุมชน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจึงเป็นกลไกที่สำคัญในกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ที่ทำให้เกิดการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ประชาธิปไตย วัฒนธรรม และวิถีการดำรงชีวิตของคนในชุมชน

อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตนั้น มีทั้งกลุ่มที่เติบโตและกลุ่มที่ประสบปัญหาการดำเนินงาน ดังนั้น เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานและใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้กำหนดเกณฑ์ชี้วัดเพื่อจัดระดับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ 3 กลุ่มที่มีผลงานดี ระดับ 2 กลุ่มที่มีผลงานพอใช้ และระดับ 1 กลุ่มที่มีผลงานต้องปรับปรุงและพัฒนา จังหวัดนครปฐมมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั้งสิ้น จำนวน 156 กลุ่ม แบ่งเป็น กลุ่มที่มีผลงานดี จำนวน 48 กลุ่ม กลุ่มที่มีผลงานพอใช้ จำนวน 59 กลุ่ม และกลุ่มที่มีผลงานต้องปรับปรุงและพัฒนา จำนวน 49 กลุ่ม ซึ่งนอกจากผลการประเมิน ตามเกณฑ์ชี้วัดดังกล่าวที่เป็นผลการประเมินคุณลักษณะเชิงองค์รวมที่บ่งชี้ถึงระดับประสิทธิภาพแล้ว ยังมีผลจากการศึกษาด้านอื่นที่แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินงานการพัฒนาทุนชุมชนนั้น ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน ประสบการณ์ในการบริหารงานกลุ่ม การได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จากสภาพการณดังกล่าว จึงนำมาสู่คำถามหรือปัญหาว่า การดำเนินงานในรูปแบบของ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่มุ่งเน้น “เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน” ภายใต้หลักคุณธรรม 5 ประการ และมีเงินทุนที่เกิดจากการรวมตัวกันเองของสมาชิก โดยการเก็บออมทีละเล็กทีละน้อยเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน ซึ่งแตกต่างจากองค์กรการเงินอื่น ๆ ที่ได้รับเงินสนับสนุน จากรัฐบาลนั้น การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐมจะมีปัจจัยหรือตัวแปรใด ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในบริบทที่เหมาะสมกับชุมชน นครปฐม โดยผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปสู่แนวทางการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และยกระดับกระบวนการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และการประเมินความเข้มแข็งการดำเนินงานขับเคลื่อนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของกรมการพัฒนาชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของคณะกรรมการ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และประสิทธิภาพการดำเนินงาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม

2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม จำแนกตามคุณลักษณะของคณะกรรมการ

3) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม จำแนกตามการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

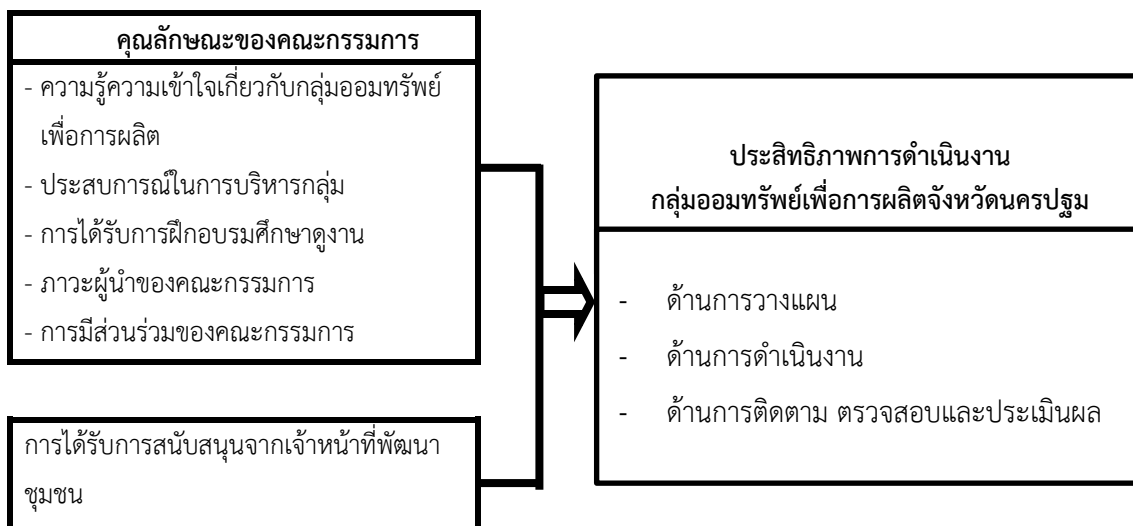
4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณลักษณะของคณะกรรมการ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม

5) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม และ

6) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม

กรอบแนวคิดและสมมติฐานในการวิจัย 1) ประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตแตกต่างกัน ตามคุณลักษณะของคณะกรรมการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์การบริหารกลุ่ม การได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ภาวะผู้นำ และการมีส่วนร่วม 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแตกต่างกัน ตามการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน 3) คุณลักษณะของคณะกรรมการมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 4) การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม ใน 156 กลุ่ม จำนวน 1,872 คน ใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Kreggie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 319 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นประธาน 156 คน และใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Sample Random Sampling) เป็นกรรมการ 163 คน

2. เครื่องมือวิจัย

ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ประกอบด้วย ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่ม จำนวน 2 ข้อ การได้รับการฝึกอบรมศึกษาสูงงาน จำนวน 2 ข้อ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 10 ข้อ ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ จำนวน 10 ข้อ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ จำนวน 12 ข้อ และการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 40 ข้อ และตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการดำเนินงาน เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

3. การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือวัดโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) พบค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ คือมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งความเชื่อมั่นควรมีค่า 0.8 ขึ้นไป (เชวรัตน์ เตมียกุล, 2556: 10) ได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.944-0.982 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.8 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นสูง ได้ค่าความเชื่อมั่นของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 0.960 ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ 0.973 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ 0.952 การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน 0.961 ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการวางแผน 0.982 ด้านการดำเนินงาน 0.982 และด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมิน 0.982

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบใช้ค่า t-test การศึกษาอิทธิพลใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) และการถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยวิธีนำเข้า (Enter)

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะของคณะกรรมการโดยภาพรวม คณะกรรมการส่วนใหญ่เคยดำรงตำแหน่งคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คณะกรรมการกองทุนอื่น ๆ มากกว่า 4 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เคยได้รับ

การฝึกอบรมศึกษาดูงานอย่างน้อยจำนวน 1 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต มีภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะของคณะกรรมการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่ม การได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. คุณลักษณะของคณะกรรมการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีนำเข้า (Enter) พบว่า มี 4 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการ และ ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่ม แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของคุณลักษณะของคณะกรรมการที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม

ตัวแปรอิสระ	B	Std.Error	beta	t	Sig.
Constant	.387	.117		3.294	.001
ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการ	.105	.409	.100	2.135	.034*
ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	-.050	.017	-.106	-2.845	.005*
ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่มอื่น ๆ	.002	.016	-.006	-.145	.885
การได้รับการฝึกอบรม	.005	.021	.010	.229	.819
การได้รับการศึกษาดูงาน	.013	.020	.028	.657	.512
ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ	.582	.051	.627	11.473	.000*
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ	.218	.056	.218	3.902	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 $R = .873$ $R^2 = .763$ $SE_{est} = \pm .335$

5. การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจากการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยวิธีนำเข้า (Enter) พบว่า ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ของการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม

ตัวแปรอิสระ	B	Std.Error	beta	t	Sig.
Constant	1.058	.161		6.577	.000
การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน (X_8)	.700	.042	.684	16.696	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 $R = .684$ $R^2 = .468$ $SE_{est} = \pm .498$

6. แนวทางในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้แก่ การกำหนดแผนการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้จ่ายเงินของสมาชิก การจัดทำแผนการส่งเสริมเงินคืน การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการด้านการจัดทำบัญชี การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะกรรมการและสมาชิก และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

อภิปรายผล

1. คุณลักษณะของคณะกรรมการโดยภาพรวม คณะกรรมการมีประสบการณ์ในการบริหารกลุ่มมากกว่า 4 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงานอย่างน้อยจำนวน 1 ครั้ง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ด้านการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมาคือด้านการวางแผน และด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการของการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทั้งยังได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับนโยบายรัฐบาล กระทรวง กรม จังหวัด และอำเภอ ซึ่งตลอดระยะเวลาของการดำเนินงานนั้น ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แก่คณะกรรมการอยู่ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลให้มีภาวะผู้นำ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีการสั่งสมความรู้และประสบการณ์โดยตรงทั้งจากการปฏิบัติงาน การได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน สามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารงานกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรัชญา โพธิ์ลักษณะ (2554: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตจังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับบุจจิรา ศรีพรหมษา (2554: บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารจัดการของคณะกรรมการกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในเขตตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ด้านการวางแผนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 89.68

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน ตามคุณลักษณะของคณะกรรมการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในระดับสูง จะมีประสิทธิภาพการดำเนินงานแตกต่างจากคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ ทั้งนี้ เพราะการที่คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจใน

หลักการ แนวทางการดำเนินงาน กฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม รับผิดชอบต่ออำนาจหน้าที่ของตนเอง และสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการกลุ่มได้ในระดับมาก จะส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ ดังที่ Hormik (อ้างถึงในจริยา วงศ์กำแหง, 2551: 26) กล่าวไว้ว่า มนุษย์ทุกคนเมื่อมีความรู้ และความตระหนักเกิดขึ้น จะไปกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา และถ้าบุคคลนั้นมีทัศนคติที่ดี มองเห็นคุณค่าของการกระทำนั้น ๆ แล้ว สิ่งเหล่านั้นก็จะนำไปสู่ความตั้งใจที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ออกมา สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสถียร บาทขารี (2537 อ้างถึงใน รุจิรา ศรีพรมษา, 2554: 27) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังยาง ตำบลปลาปาก จังหวัดนครพนม คือ คณะกรรมการบริหารมีความรู้ความสามารถสูง เช่นเดียวกับปรีชา เบี้ยมุกดา (2537: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้แก่ ปัจจัยด้านความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานโครงการ

2.2 ประสพการณ์ในการบริหารกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่มีประสพการณ์ในการบริหารกลุ่มมาก่อนแล้ว จะมีประสิทธิภาพการดำเนินงานในระดับสูง ซึ่งแตกต่างจากคณะกรรมการที่ไม่เคยมีประสพการณ์ในการบริหารกลุ่มเลย จะมีประสิทธิภาพการดำเนินงานในระดับต่ำ ทั้งนี้ อาจเพราะด้วยการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 จนถึงปัจจุบันนับเป็นเวลากว่า 40 ปีแล้ว สมาชิกบางคนมีโอกาสดำเนินการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการ ทำให้มีประสพการณ์ในการบริหารกลุ่มมาก่อนแล้ว และบางคนอาจได้รับการคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการอีกหลายวาระ ประกอบกับในหมู่บ้านมีกองทุนชุมชนต่าง ๆ อยู่หลายกองทุน ซึ่งบางคนมีโอกาสดำเนินการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการเข้าไปปฏิบัติงานในกองทุนชุมชนนั้น ๆ มาก่อนแล้ว ทำให้ได้รับประสพการณ์ตรงจากการปฏิบัติงาน ด้วยตนเอง จึงสามารถนำประสพการณ์ที่ได้รับจากการดำเนินงานกลุ่มต่าง ๆ มาปรับใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้ ทำให้การดำเนินงานมีความคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุมาภรณ์ เตโชพันธ์ (2551: 123) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านให้ประสบผลสำเร็จในระดับมาตรฐานที่ 1 AAA ของจังหวัดสระบุรี พบว่า ประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่แตกต่างกัน มีผลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะผู้ที่มีประสพการณ์มากกว่ามีโอกาสได้เรียนรู้ ฝึกฝนอบรม ตลอดจนเจอปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานกองทุนมากกว่าผู้ที่มีประสพการณ์น้อยกว่า ทำให้มีประสิทธิภาพ ในการบริหารงานกองทุนมีความแตกต่างกัน

2.3 การได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่ได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงานในระดับสูง มีประสิทธิภาพการดำเนินงานแตกต่างจากคณะกรรมการที่ได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงานในระดับต่ำ อาจเป็นเพราะในกระบวนการฝึกอบรมศึกษาดูงานมีทั้งการให้ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ ทำให้เกิดความเข้าใจ เกิดทักษะในการปฏิบัติงาน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน เกิดเครือข่ายความร่วมมือ มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน กระทั่งสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมศึกษาดูงานไปปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของชุมชน ส่งผลให้การดำเนินงานของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมนึก ปัญญาสิงห์ (2524: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ได้รับการฝึกอบรมสูงมีผลการปฏิบัติงานดีกว่าคณะกรรมการที่ได้รับการฝึกอบรมต่ำ เช่นเดียวกับมาลีรัตน์ สุโคโต (2543: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต: ศึกษาเฉพาะ

กรณี อำเภอสามโก้ จังหวัดอุทัยธานี พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นอยู่กับการได้รับการฝึกอบรม สอดคล้องกับจำแลง จิระวิชัยฤทธิ์ (2546: บทคัดย่อ) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุน: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดอ่างทอง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้แก่ การได้รับการฝึกอบรม

2.4 ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่มีภาวะผู้นำในระดับสูงจะมีประสิทธิภาพการดำเนินงานแตกต่างจากคณะกรรมการที่มีภาวะผู้นำในระดับต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการที่จะรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นได้นั้น ประการแรกที่สำคัญ คือ ผู้นำที่ได้รับการยอมรับจะสามารถจูงใจให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มขึ้นได้ เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมในขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไปได้ ประการต่อมา คือ การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นการดำเนินกิจกรรมที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลและตัวเงินเป็นสำคัญ ดังนั้น บุคคลที่จะเข้ามาเป็น คณะกรรมการบริหารจัดการเงินของสมาชิก จึงต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานสำเร็จ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ เสียสละ มีคุณธรรม จริยธรรม มุ่งประโยชน์ของสมาชิกเป็นสำคัญ มีการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการรับฟังความคิดเห็น เน้นการมีส่วนร่วม เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า คณะกรรมการกลุ่มเป็นกลไกที่สำคัญของการขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งทองหล่อ เดชไทย (2544: 12-13 อ้างถึงในจิราภรณ์ สุนทรพงษ์ภัทร, 2548: 14) กล่าวว่า หากคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มมีภาวะผู้นำ จะส่งเสริมให้การทำงานของกลุ่มหรือองค์กรประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุราพร เกติมีทรัพย์ (2551: บทคัดย่อ) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มสตรีสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ด้านคุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม ผู้นำที่เป็นผู้ริเริ่มในการทำกิจกรรมกลุ่ม ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มสตรีสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช เช่นเดียวกับปรีชา เบี้ยมุกดา (2537: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาชุมชน ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีโครงการที่ส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบทบาทของผู้นำโครงการ นอกจากนี้ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ (2552: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 4 ปัจจัย คือ ผู้นำ การสร้างเครือข่าย การบริหารและการจัดการ และคณะกรรมการกลุ่ม

2.5 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่มีส่วนร่วมในระดับสูงจะมีประสิทธิภาพการดำเนินงานแตกต่างจากคณะกรรมการที่มีส่วนร่วมในระดับต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นการดำเนินกิจกรรมที่เกิดจากการรวมตัวกันเองของสมาชิกเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีเงินทุนเป็นของตนเอง มีการบริหารจัดการกันเอง ผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นของสมาชิกและชุมชน ดังนั้น ความเติบโตและความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตประการหนึ่งที่สำคัญ คือ การมีส่วนร่วม ซึ่งยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534: 26 อ้างถึงในนิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์, 2552: 25) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบ ในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการจึงหมายถึง การที่คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ การวางแผน การตัดสินใจ การลงมือทำ การแบ่งปันผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ เพราะการที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ทำให้ได้รับรู้ข้อมูลผลการ

ดำเนินงาน เกิดการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน และร่วมดำเนินงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาลีรัตน์ สุคติ (2543: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ขึ้นอยู่กับความร่วมมือสนับสนุนจากสมาชิก เช่นเดียวกับปรีชา เปี่ยมมุกดา (2537: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาชุมชน ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีโครงการที่ส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกโครงการ และสุดท้าย กรองทอง (2553: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตจังหวัดบุรีรัมย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม

3. ประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน ตามการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อภิปรายผลได้ดังนี้

การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในระดับสูง จะมีประสิทธิภาพการดำเนินงานแตกต่างจากคณะกรรมการที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในระดับต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในทุกระดับ โดยเฉพาะพัฒนาการที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนให้คำปรึกษา แนะนำ เข้าร่วมประชุม ร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการเยี่ยมเยียน ให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมนึก ปัญญาสิงห์ (2524: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สูง มีผลการปฏิบัติงานดีกว่าคณะกรรมการที่ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ต่ำ เช่นเดียวกับมาลีรัตน์ สุคติ (2543: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ขึ้นอยู่กับการได้รับคำแนะนำสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ และเมตต์ แสงจันทร์ (2544: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอสรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่

4. คุณลักษณะของคณะกรรมการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดนครปฐม มี 4 ตัวแปร ได้แก่ ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการ และประสบการณ์ในการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐมได้ร้อยละ 76.3 อภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 ภาวะผู้นำของคณะกรรมการมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นเพราะภาวะผู้นำเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญในการบริหารจัดการกลุ่มที่มีเงินทุนเป็นของสมาชิกเอง ซึ่งสมาชิกคาดหวังว่าเงินของตนเองจะออกเอยและเกิดประโยชน์กับตนเองในอนาคต อาทิ การมีเงินออม การได้รับเงินปันผลและเฉลี่ยคืน การมีแหล่งเงินทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ การลดปัญหา ผู้ค้าประกันเงินกู้ การได้รับสวัสดิการที่จำเป็นตามข้อบังคับของกลุ่ม เป็นต้น ดังนั้น บุคคลที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการกลุ่ม จึงต้องเป็นผู้ที่มีภาวะความเป็นผู้นำสูง สามารถชักจูงให้สมาชิกร่วมมือกันปฏิบัติงานได้ในทุกกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ

ซึ่งวรรณกร รุ่งเรืองกลกิจ (อ้างถึงในภูวนาถ สุวรรณพรหม, 2552: 46) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการหรือพฤติกรรมการใช้อิทธิพลเพื่อควบคุมสั่งการ เคลี้ยกล่อม หรือจูงใจให้ผู้ตามหรือกลุ่มผู้ปฏิบัติตาม แสดงพฤติกรรมตามที่ผู้นำต้องการ เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในการที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของกลุ่มให้ดำเนินการไปด้วยดีและประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจริยา วงศ์กำแหง (2551: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านจังหวัดปัตตานี พบว่า ปัจจัยด้านคณะกรรมการ ได้แก่ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดปัตตานีได้ร้อยละ 47.6 และ อุมารณ เตโชพันธ์ (2551: 124) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในระดับมาตรฐานที่ 1 AAA ของจังหวัดสระบุรี พบว่า ด้านภาวะผู้นำของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.886

4.2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทั้งนี้ เพราะคณะกรรมการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ กลุ่มทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกคณะกรรมการกลุ่ม การจัดทำระเบียบข้อบังคับ การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เป็นต้น ทำให้กลุ่มสามารถดำเนินกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้เป็นอย่างดี นำไปสู่ความพึงพอใจของสมาชิก เกิดความผูกพัน รักและหวงแหน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบร่วมกัน ส่งผลให้การดำเนินงานของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพ ดังบุญญฤทธิ์ เคนถวาย (อ้างถึงในนิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์, 2548: 19) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่ประชาชนผู้ที่ได้รับประโยชน์หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา มีสิทธิในการกำหนดทิศทางของการพัฒนาได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจริยา วงศ์กำแหง (2551: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านจังหวัดปัตตานี พบว่า ปัจจัยด้านสมาชิกกองทุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิก สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดปัตตานีได้ร้อยละ 47.6

4.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม เป็นเพราะการที่คณะกรรมการมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ตามหลักการ แนวทางการดำเนินงานของกลุ่มแล้ว จะส่งผลให้กลุ่มเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของปรัชญา โพธิ์ลักษณะ (2554: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยข้อมูลข่าวสาร ด้านความรู้ความเข้าใจ และ อุมารณ เตโชพันธ์ (2551: 124) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในระดับมาตรฐานที่ 1 AAA ของจังหวัดสระบุรี พบว่า ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ความรู้ในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.227

4.4 ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่มมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพราะถ้าบุคคลที่เข้ามาทำหน้าที่บริหารจัดการกลุ่มเคยมีประสบการณ์ทั้งจากการบริหารกลุ่ม ออมทรัพย์ เพื่อการผลิตหรือกองทุนอื่น ๆ มาก่อนแล้ว จะทำให้การทำงานเกิดความคล่องตัว รวดเร็ว สามารถตัดสินใจและ

แก้ปัญหาได้ทันเวลาที่ ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจริยา วงศ์กำแหง (2551: บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารกลุ่มสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดปัตตานีได้ร้อยละ 47.6

5. การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถทำนายประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐมได้ร้อยละ 46.8 อภิปรายผลได้ ดังนี้

การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นเพราะบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกระดับ โดยเฉพาะพัฒนากรที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่กรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2556: 12) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามแนวคิด หลักการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริมสนับสนุนได้ถูกต้อง ชัดเจน ดังนั้น การที่คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นประจำสม่ำเสมอ จึงมีประสิทธิภาพการดำเนินงานสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของวีระพันธ์ อันติ (2546: บทคัดย่อ) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของจังหวัดบุรีรัมย์ ตัวพยากรณ์ที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านของพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอกแบบพหุภาคี (เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน) และอุมาภรณ์ เตโชพันธ์ (2551: 124) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในระดับมาตรฐานที่ 1 AAA ของจังหวัดสระบุรี พบว่า ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.464

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านยังพบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผลมีประสิทธิภาพน้อยที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

1.1.1 ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผลความสำเร็จของกิจกรรมแก่คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อให้มีความรู้ มีวิธีการ สามารถกำหนดกิจกรรมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

1.1.2 ควรกำหนดเกณฑ์เพื่อวัดความสำเร็จในการใช้จ่ายเงินของสมาชิก ว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร ภายหลังจากได้กู้เงินไปเพื่อประกอบอาชีพของตน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยของสมาชิก และปัจจัยจากภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิตด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้รายละเอียดในกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ

2.2 ศึกษาและเปรียบเทียบกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงนโยบายการบริหารจัดการในระดับประเทศต่อไป

รายการอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2556). “การปฏิบัติงานส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สำหรับ **เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน.
- จริยา วงศ์กำแหง. (2551). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิราภรณ์ สุนทรพงษ์ภัทร. (2548). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต: กรณีศึกษาบ้านขอนแก่น จังหวัดปราจีนบุรี”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- จำแลง จิระวิชัยฤทธิ์. (2546). “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดอ่างทอง”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เชาวรัตน์ เตมียกุล. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**. เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.kruchaow.com/kr-research/Rener6.pdf>
- นิภาภรณ์ จงวุฒิวะชัย (2552). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด”. วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปรีชา เปี่ยมมุกดา. (2537). “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาชนบท: ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีโครงการส่งเสริมการออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ”. สารนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีชญา โพธิ์ลักษณ์. (2554). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตจังหวัดนครสวรรค์”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ภูวนาท สุวรรณพรหม. (2552). “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มในการจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านดินเสมอ ตำบลตะโละไกรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี”. การศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มาลีรัตน์ สุกโต. (2543). “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- เมตต์ แสงจันทร์. (2544). “ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี”. ภาคนิพนธ์ ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รุจิรา ศรีพรมษา. (2544). “การบริหารจัดการของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตตำบลหนองฮี อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม”. การศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีระพันธุ์ อันติ. (2546). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ของจังหวัดบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมนึก ปัญญาสิงห์. (2524). “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดใจ กรองทอง (2553). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุมาภรณ์ เตโชพันธุ์. (2551). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในระดับมาตรฐานที่ 1 AAA ของจังหวัดสระบุรี”. ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการจัดการ โครงการและการประเมินผลโครงการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อุราพร เกิดมีทรัพย์. (2551). “ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มสตรีสหกรณ์จังหวัด นครศรีธรรมราช”. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช.